

අභ්‍යවකාශ පුරාවෘත්තය...

මීර් වසර 15 ක් කක්ෂගත වූයේ පැයට කි.මී. 28780ක වේගයෙනි. එය 87600 ටොන් පෘථිවිය වටා ගමන්ගෙන ඇත.

ක්වාන්ට් 2- 1989 දෙසැම්බර්- ජපෝන් විද්‍යා පර්යේෂණ හා පෘථිවි නිරීක්ෂණයට

ක්විස්ටෝල් 1990 අගෝස්තු පර්යේෂණ උපකරණ සහිත නැවතුම් පොළකි. මේ නැවතුම්පල ඇමරිකානු අභ්‍යවකාශ මටල සඳහා ය.

ප්‍රියෝඩා 1996 අප්‍රේල් පෘථිවි ඕසෝන ප්‍රමාණය නිරීක්ෂණයට

කෝ 1986 පෙබරවාරි - 15M මොඩියුලය, නවාතැන් කාමර සමග- පුස්තකාලය හා ශරීරාග්‍රහණ පාංකුය

ප්‍රොග්‍රෙස් M15 2001 පනවාරි- අපද්‍රව්‍ය හා අභ්‍යවකාශ උපකරණ ප්‍රවාහනයට

ක්වාන්ට් 1 1987 අප්‍රේල් කාරකා භෞතික පර්යේෂණ සඳහා

ස්පෙක්ටර් 1995 ජූනි. දුරස්ථ සංවේදක මොඩියුල (මේ උපකරණ සපයන ලද්දේ ඇමරිකාව හා රුසියාව විසිනි).

අන්තිමේදී බිඳී ගිය හැටි

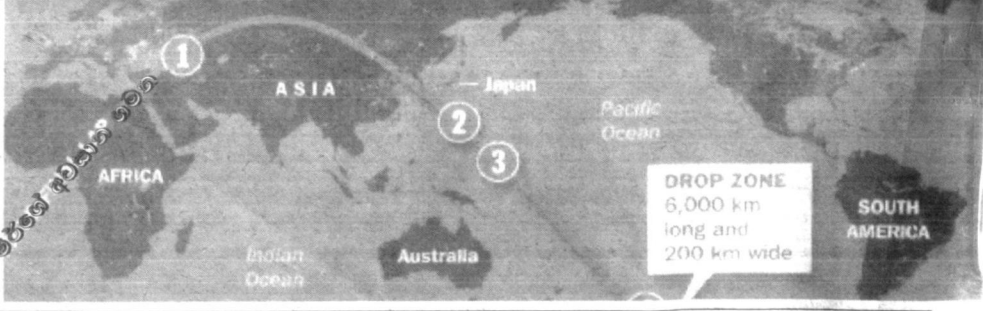
1 සියළුම තනා ගැනීමට සැරසී

මීර් අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානය ස්වයං නාශක ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කළේ පෘථිවියට කි.මී. 220 ඉහල අහසේ දී ය.

2 වායු ගෝලයට වක්වෙමින්

මීටර 33ක් දිග මීටර 23ක් පළල මීර් අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානය පාලනයෙන් මිදී නිකුත්වන හැටි

අනතුරක් වෙයිද?
රුසියාව දැනටමත් ඩොලර් මිලියන 200ක රක්ෂණයක් මේ වෙනුවෙන් ලබාගෙන තිබේ. ජපානය ද මේ සීමාව අසල පිහිටි රටක් වූ නිසා ආරක්ෂිත තැන් කරා යන ලෙස ඔවුන්ට උපදෙස් ලැබී තිබේ. තවදිගින් ජපානය ද තම ජනයාට අනතුරු ඇඟවීම කළේ ය. මේ වැටීම නිරීක්ෂණයට යාම සඳහා රුසියානු අභ්‍යවකාශගාමී ඒජන්සිය, ඒ යන පුද්ගලයකුට ඩොලර් 6500 බැගින් වන්දියක් ලැබෙන සේ රක්ෂණ ආවරණයක් ලබා ගත්තේ ය. එහෙත් වාසනාවට මෙන් මීර් අවසන් ගමන් ගියේ කිසිවකුටත් හිංසාවක් පීඩාවක් නොකරමිනි.

මීර පිළිබඳ හොඳින් අවබෝධ කරගන්න

බ කවදක හෝ මීර යානයෙන් අභ්‍යවකාශගත වූ කෙනෙක් නම් ගමනට කලින් මුහුණ කොට තිබීමේ වැදගත්කම කෙනෙක්- දැයි වටහා ගනු ඇත. මක් නිසාද යත් මුහුණ බරද සහිතව ඔබ ඉහලට ගියා නම් ඉහල දී ඇතිවන පීඩන වෙනස්කම් දරා ගැනීමට ඔබට අපහසු වනු ඇත. මෙසේ කලින් මුහුණ කිරීමේ කතාව කවුරුත්වත් ඊට අදාළ සැබෑ තමන් හඳුන්වන්නේ නැත. එය හැඳින්වෙන්නේ ලේස් තිසි ලෙස ගැට ගසා ඇද්දැයි පිරික්සීම කියා යි.

දැන් මේ ලේස් පිරික්සීම ගැන කතා කරන්නට කවුරුත් උනන්දු වන්නේ නැත. ඊට හේතුව මීර යානය දැනටමත් සැලසුම් කළ අනතුරක් හරහා අවසන් ගමන් ගොස් තිබීම යි. ටොන් 130ක් බර මීර් යානය දැන් සුන්බුන් බවට පත් ව දකුණු පැසිපික් සාගරයේ , ඔස්ට්‍රේලියාවේ හා චීලියේත් යම් යම් තැන්වලට වැටී ඇත. මෙම ටොන් 130ක් බර යානය කොටස් 1500කට පමණ කැඩී යනු ඇතැයි කලින් අනාවැකි පළ කෙරුණි. එසේ වැටෙන කැබලි-වල බර කිලෝ ග්‍රෑම් 450ක් හෝ ඊට ආසන්න විය හැකි ය. මෙසේ කැබලි වි වැටෙන්නේ ගිනි ගෙන ඉතිරි වූ කොටස් ය. මීර් යානය බිහි කිරීම උදෙසා පර්යේෂණ 16500 ක් පමණ සිදුකොට ඇති අතර ඉන් 600 ක් පමණ ම නිර්මාණාත්මක කාර්මික තාක්ෂණ අත්හදා බැලීම් ය. මීර් යානය කක්ෂයේ වසර 15 ක් සැරිසැරු අතර, මීර්යානය තම නිවසම කර

ගත් 104 කින් සමන්විත මීර් කණ්ඩායම දින 438 ක් එහි ගතකොට ඇත. මේ වසර 15 තුළ පෘථිවිය වටා 87,600 වාරයක් පමණ ගමන් කොට ඇති අතර එය සතුව පැවතියේ පැයට කිලෝමීටර 28780ක වේගයකි. යානය තාරකා විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ ඇරඹුවේ 1987 අප්‍රේල් මාසයේ දී ය.

දිගු කාලයක් අභ්‍යවකාශයේ ම රැඳී සිටිනා අභ්‍යවකාශගාමීන්ට මුහුණ දෙන්නට සිදුවන හැම අභියෝගයකට ම මීර් හි 104 කණ්ඩායම ද මුහුණ දුන්න. හුදෙකලාව, ලිංගික ඇසුර නැතිකම වැනි දේ ද ඒ අතර විය. අභ්‍යවකාශයේදී කෙරෙන ජීව විද්‍යා පර්යේෂණවල කොටසක් ලෙස (සත්ත්ව ප්‍රජනනය පිරික්සනු සඳහා) ලිඛිතව කුරුලු ජෝඩුවක් ගෙන ගිය අතර යළි ඒමට පෙර ඔවුන් මිය ගොස් තිබේ. යානයේ සිටි අයගේ ලිංගික ජීවිතය (මේ කාලය තුළ) මීට වඩා යහපත් වූවා නම් ඒ ඉතාමත් සුළු වශයෙනි. එය බොහෝ විට සිහින දැකීමට ම සීමා විය. නැතහොත් උදසන එකිනෙකාගෙන් අසාගන්නා විහිට ප්‍රශ්න කීපයකට සීමා විය.

විනෝදය හා විවේකය ද බෙහෙවින් සීමා සහිත දෙයක් විය. අලුත් අවුරුද්දට එළඹීම සැමරීම සඳහා කිසිදු ආගමකට අයත් නොවන කුඩා සාදා ගසක් තනන්නට නම් ඔවුන්ට ඉඩ ලැබිණි. අප්‍රේල් පළමුවැනිදා උසුළු විසුළු කරන්නටත් ඔවුහු අමතක නොකළහ. 1988 අප්‍රේල් පළමුවැනිදා අභ්‍යවකාශගාමී මුසා මැකරොවි පාලක මැදිරියට වාර්තා කර

සිටියේ අපූර්ව දෙයකි. එනම් තමා බලාපොරොත්තු නොවූ පරිදි අභිරහස් අංක වගයක් දුටු බව ය.

මේ පණිවුඩය ලබා ගත්තේ පාලක මැදිරියේ විද්‍යාඥ මෙයිම් එම් ය. ඔහු මේ පුවත පාලක මැදිරියේ සිටි අන් අයට ලබා දුන්නේ ය. ඔවුහු එය විශ්වාස කළ අතර ඒ අංක ජායාරූප ගත කරන්නට ද උපදෙස් නිකුත් කළහ.

මීර් ගැන බොහෝ දෙනා කතා කරන්නට පටන් ගත්තේ 1990දී එය පත්වූ අනතුර හරහා ය. එය 1997 දී ද මිනිසුන් රහිත බඩු ප්‍රවාහන යානයක් සමග ගැටුණේ ය.

වැඩි ප්‍රවාරයට පත් නොවූ තවත් අපූර්ව සිද්ධියක් වන්නේ අභ්‍යවකාශගාමී ඇලෙක්සැන්ඩර් සෙරෙබ්‍රොව් අභ්‍යවකාශය මත ඇවිදීමක් සිටියදී ආරක්ෂක රැහැනෙන් මිදී ගිය අවස්ථාවයි. ඒ අවස්ථාවේදී ඔහු තවම ම වන්දිකාවක් බවට පත්වූවා යැයි කිවහොත් නිවැරදි ය. වාසනාවට මෙන් ඔහුට අනතුරක් සිදු වන්නට පෙර මධ්‍යස්ථානයට සම්බන්ධ වන්නට හැකි විය. 1994 දී මීර් හි දිශානතිය නැති වී ගිය අතර ඔක්සිජන් පරිවහනය සිදු කරමින් තිබූ පංකාවන්ගේ කාර්යයක් ද අඩාල වී ගියේ ය. ජීවිතය පවත්වාගෙන යන්නට වඩාත් නිවැරදිව කියනවා නම් හුස්ම ගැනීම සඳහා අත්වලින් වාතය එකතු කර ඇද ගන්නට ඔවුන්ට සිදු විය. මීර්වල බල සැපයුම ගැටලුව විසඳෙන තුරු ම අනෙක් ඔක්සිජන් වායුව ඇද ගන්නටත් කාබන් ඩයොක්සයිඩ් නල්ලු කර දමන්නටත් ඔවුන්ට සිදු විය. - මනෝජී

3 ගිනිකෙළි

මුළු යානය ම අහසේ දී එකම ගිනිගොඩක් බවට පත් වී

4 සුන්බුන් පැසිපික් සයුරට

පළමුව ගිනිගෙන දැවෙන දෙයින් ඉතිරි වන සුන්බුන් පැසිපික් සයුරටත්, තවදිගින් සහිතය හා විලී රාජ්‍යයටත් වැටේ. කැබලි 1500 ක් පමණ වැටෙන අතර මේ කැබැල්ලක බර දළ වශයෙන් කි.ග්‍රෑ. 450 ඉක්මවනු ඇතැයි විශ්වාස කෙරුණි.

Sources: Mission Control Center, Russian Federation and Space Agency, USA.